

Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma Suçu

Bilişim suçları veya siber suçların Türk Ceza Kanununda tanımlandığı suç tiplerinden ilki bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçudur.

Av. Burak Üçüncü · 2 Mayıs 2024 · 10 dk okumaGüncelleme: 27 Mayıs 2024

Bilişim suçları veya siber suçların Türk Ceza Kanununda tanımlandığı suç tiplerinden ilki bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçudur. Kanun koyucu bilişim sistemine girme suçu ile, bilişim sistemlerine hukuka aykırı olarak girmeyi veya bilişim sisteminde kalmayı suç olarak tanımlamıştır.

Eski 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ("Eski TCK") düzenlenmeyen bilişim sistemlerine hukuka aykırı girme suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ("TCK") ile ilk kez düzenlenmiştir. Bu düzenleme, bilişim sistemlerinin daha etkili bir şekilde korunması amacıyla yapılmıştır. Ayrıca, Avrupa Siber Suç Sözleşmesi'nin 2. Maddesi ile taraf devletlere, bilişim sistemlerine kasıtlı ve haksız erişimin engellenmesi için tedbirler alma yükümlülüğü getirilmiştir. Bu bağlamda, Yeni TCK bilişim sistemine hukuka aykırı girme suçunu düzenleyerek bu tür eylemleri cezai yaptırıma bağlamış ve hukuk sistemimizdeki önemli bir eksikliği gidermiştir. 5237 sayılı TCK'da, hukuka aykırı olarak bilişim sistemine girme suçunun düzenlenmesiyle birlikte, Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi'nin 2. maddesinde öngörülen hukuka aykırı erişim düzenlemesiyle de paralellik sağlanmıştır.

Bilişim sistemine hukuka aykırı olarak girme suçunun düzenlendiği ve 5237 sayılı TCK'nın 243. maddesi şu şekildedir:

Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma Suçu

Madde 243- (1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren veya orada kalmaya devam eden kimseye **bir yıla kadar hapis veya adli para cezası** verilir.

(2) Yukarıdaki fıkrada tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek **ceza yarı oranına kadar indirilir**.

(3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, **altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına** hükmolunur.

(4) Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleyen kişi, **bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası** ile cezalandırılır.

Madde, üç fıkradan oluşmaktadır. Birinci fıkra suçun temel şekli düzenlenirken, ikinci ve üçüncü fıkralarda nitelikli hallerine yer verilmiştir. Bu hallerden ilkinin gerçekleşmesi halinde faile suçun temel şekline nazaran daha az, ikincisinin gerçekleşmesi halinde ise daha fazla ceza verilmesi öngörülmüştür. Hukuka aykırı olarak bilgisayar sistemine izinsiz giriş ve orada kalma fiili, diğer birçok hukuk sisteminde cezai yaptırıma tabi tutularak suç olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM II

Bilişim Sistemi Nedir?

Bilişim, enformasyon olarak da ifade edilen kelimenin karşılığı olarak kullanılan Türkçe bir kelimedir. Bilişim ile sadece bilgisayarlar değil daha geniş perspektifte elektronik olarak iletişim sağlayan tüm sistemler ve cihazlardan bahsetmek en doğrusudur. Kısaca bilişimi aşağıdaki şekilde tanımlayabiliriz:

Bilişim, insanların teknik, ekonomik, siyasal ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandıkları bilgilerin düzenli ve akılcı bir şekilde işlenmesi, düşünsel süreçlerin yapay olarak yeniden üretilmesi, bilgilerin bilgisayarlar da depolanması ve kullanıcıların erişimine sunulması bilimidir.

Bilişimin geniş bir perspektifle ele alınması, her bilgisayarın bir bilişim sistemi olarak kabul edilmesini, ancak her bilişim sisteminin klasik anlamda bir bilgisayar olmak zorunda olmadığını gösterir. Bu bağlamda, büyük kuramsal ilerlemeler ve güçlü matematiksel araçlar geliştirme sayesinde, bilgisayarların çözemediği problemleri çözebilen bilişim sistemlerinin tasarlandığı belirtilmektedir. Örneğin, akıllı cep telefonları, akıllı araçlar, [nesnelerin interneti](#) cihazları bilgisayarın bazı işlevlerini yerine getirmelerine rağmen klasik bilgisayar tanımına uymayan bilişim sistemleri arasında sayılabilir.

Yargıtay ise bilişim sistemini şu şekilde tanımlamaktadır:

Türk Dil Kurumu'nun Büyük Türkçe Sözlüğü'nde, "elektronik beyin" veya "bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sistem" olarak adlandırılan bilgisayar; "çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran, bilgileri depolayan elektronik araç, elektronik beyin" anlamına gelmektedir. İnternet ise, dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayarın birbirlerine bağlanmaları ile oluşan global bir bilgisayar ağı sistemini ifade eder. Bilişim de; "insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi, bilginin elektronik cihazlarda toplanması ve işlenmesi bilimi" olarak tanımlanmaktadır. Yerleşmiş yargısal kararlar ve öğretideki baskın görüşlere göre de, bilişim sisteminin, verileri toplanıp yerleştirdikten sonra otomatik işleme tabi tutma imkanı veren manyetik sistemler olduğu kabul edilmiştir. (Yargıtay CGK E. 2015/867 K. 2017/13 T. 17.01.2017)

Bu tanımlamalardan hareketle, sadece bilgisayarları değil; dijital olarak çalışma kabiliyeti olan, verileri otomatik işleme tabi tutan, depolayan ve işleyebilen cihazların ve sistemlerin tamamına bilişim sistemi diyebiliriz.

BÖLÜM III

Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma Suçunun Oluşması ve Cezası

Bilişim sistemine girme suçu için, bilişim sistemine girme veya orada kalmak gibi herhangi bir hareketin gerçekleşmesi suçun işlenmesi için yeterlidir. Suçun hareket unsuru için bu iki seçenekten birinin

gerçekleşmesi gereklidir. Bilişim sistemlerine girme hareketi, fiziksel bir giriş hareketi değil, bir bilişim sistemine erişmeyi ifade eder.

Bu durumda, kanun maddesi incelendiğinde, bu suçun işlenmesi için iki seçenekli bir hareketin mümkün olduğu görülür. İlk olarak, bilişim sistemlerine girme veya erişme hareketi, diğeri ise bilişim sistemlerinde kalmaya devam etme hareketidir. Her iki hareket için de hukuka aykırılık unsuru geçerlidir ve herhangi bir süre belirlenmemiştir. Bu hareketlerden herhangi birinin gerçekleşmesi suçun işlenmesi için yeterlidir.

TCK m. 243. ile suçun faili olarak "kimse" ifadesini kullanmıştır. Bu hükümden anlaşıldığı üzere, suça karışan herhangi bir kişi fail olarak kabul edilebilir. Suçu işleyecek kişi için herhangi bir özel nitelik belirtilmemiştir, dolayısıyla herkes bu suçun faili olabilir.

Eğer bir bilişim sistemine girilmesiyle birden fazla kişinin hakları ihlal edilirse, her hak ihlali yaşayan kişi mağdur olarak kabul edilebilir. Mağdur olabilmek için kişinin bilişim sistemi üzerinde hak veya yetki sahibi olması ve rızası olması gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak girilen bir sistemde birden çok kişinin erişim yetkisi olması, mağdur sayısını artırıcı bir faktör olarak değerlendirilir.

Suçun kapsamı, madde metninde belirtilen hareketin hedef aldığı kişi veya nesne olarak tanımlanabilir. TCK m.243'e ayrı ayrı bakıldığında, birinci fıkrada suçun kapsamı bilişim sistemidir. İkinci fıkrada ise "bedeli karşılığında yararlanılabilen sistemler" ifadesi yer alır, bu da suçun kapsamını bedeli ödenerek kullanılan sistemler olarak belirler. Son fıkrada ise sistemdeki verilerin yok edilmesi veya değiştirilmesi suçunu düzenler. Dolayısıyla, son fıkrada belirtilen suçun kapsamını da bilişim sistemlerindeki veriler oluşturur. Eğer hukuka aykırı bir şekilde girilen sistem bir bilişim sistemi değilse, 243. madde kapsamında suç oluşmaz.

Bilişim sistemine girme veya kalma suçunda korunan hukuksal değer; bilgisayar sistemini kullananların belirli bir süre boyunca rahatsız edilmemesi, bilişim sisteminin güvenliği, bilişim sisteminin ve mülkiyet hakkının güvenliği olduğu yönünde görüşler bulunmaktadır. Bilişim sistemlerinin korunmasıyla birlikte, kullanıcıların özel hayatı ve menfaatleri de korunacak ve toplumsal düzene karşı oluşabilecek suçlar engellenecektir.

Bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren veya orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

Hapis cezası ile adli para cezasının birlikte uygulanması yani faile hem hapis hem adli parası verilmesi, Yargıtay tarafından bozma nedeni olarak değerlendirilmektedir. (Yargıtay 11. CD. 29.03.2012 T. 2012/3398 E. 2012/441 K.)

- **Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunun tüm hallerinde görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.**
- **Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunda yetkili mahkeme, suçun işlendiği yer mahkemesidir.** Ancak uygulamada bilişim sisteminin bulunduğu yer mahkemesi de yetkili olarak yargılama yapmaktadır.

Bilişim Sistemine Girme ile Verilerin Yok Edilmesi veya Değiştirilmesi

243. maddenin üçüncü fıkrası ile her ne kadar failin kastı sisteme girmek olsa da sisteme girme sırasında verilerin değişmesine veya bozulmasına sebep olma durumu düzenlenmiştir. Bu sayede, sistemin içerdiği

verilerin, failin kastıyla sisteme girdikten veya içinde kaldıktan sonra en azından taksirli bir hareketle zarara uğratılması durumu da yaptırıma bağlanmaktadır.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için, failin bilişim sistemine girmesi veya orada kalmaya devam etmesine bağlı olarak, “verilerin yok olması” veya “verilerin değişmesi” neticelerinin herhangi birinin ya da ikisinin birden gerçekleşmesi yeterlidir.

Failin, bilişim sistemine yetkisiz olarak girip, sistemde kalmaya devam ederken ayrıca sistemdeki verileri kasten yok etmesi veya değiştirmesi halinde hem 243/3 hem de 244/2 (**Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu**) maddeleri ihlal edilmiş olacaktır. Bu halde bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunda yer alan verileri bozma veya değiştirme suçu ile Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçunun birbirinden ayrıldığı nokta, verilerin bozulması veya değiştirilmesi eyleminin manevi unsur yönünden değerlendirilmesi olacaktır.

Eğer failin kastı sisteme girerek sistemdeki verileri değiştirme veya bozmaya yönelikse sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu gündeme gelir. Eğer failin kastı sadece sisteme girme veya orada kalma ise ancak sisteme giriş sırasında verileri bozar veya değiştirirse burada TCK m.243/3'deki suç gündeme gelecektir.

Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suretiyle bilişim sistemindeki verilerin yok olması veya değiştirilmesi suçunun cezası altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıdır.

Bedeli Karşılığında Yararlanılan Sistemler Hakkında Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma

Burada bedeli karşılığında yararlanılan sistemlerin ne olduğu konusu tartışmalı olup, kanunda herhangi bir tanımla yapılmamıştır. Ancak TCK m.243/2 kapsamında bir suçtan bahsedebilmek için bilişim sisteminin bedeli karşılığında yararlanılan bir sistem olup olmadığını değerlendirmek gerekir.

Ücretli kullanılan bir bilişim sistemine hukuka aykırı olarak giriş yapılması veya sistemde kalınması bu suçu gündeme getirebilir. Örneğin daha somut bir ifadeyle, Yargıtay karar arama motorları ücretli olarak sunulmaktadır. Örneğin Corpus veya Lexpera sistemi bedeli karşılığında yararlanılan bilişim sistemleridir. Bu bilişim sistemleri kullanıcılara sağladığı profil bilgileri ile bir hizmet sunmaktadır. Bir kimsenin parolasını ele geçirerek ona sağlanan bu hizmetten yararlanmak amacıyla profiline giriş yapmak eylemi bedeli karşılığında yararlanılan bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunu oluşturacaktır.

Bedeli karşılığında yararlanılan sistemler hakkında bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunun cezası 6 aya kadar hapis veya adli para cezasıdır (m.243/2'de yarı oranına kadar indirilir denildiği için).

Sisteme Girmeksizin Teknik Araçlarla Bilişim Sistemindeki Veri Nakillerini İzlemek (Araya Girme Suçu)

Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izlenmesi hali TCK m. 243/4'te düzenlenmiştir. Bu suçun oluşması için, bilişim sistemine girmeksizin veri nakillerinin hukuka aykırı olarak izlenmesi gerekmektedir. Bu suçta araya girme suçu da denmektedir.

Bu suça ilişkin en iyi örnekler, sniffing gibi yöntemlerle yapılan [ortadaki \(aradaki\) adam saldırıları](#)dır. Bu tipteki saldırı türlerinde fail, internet iletişimi sırasında gönderilen iletişim paketlerini ağ üzerinden teknik imkanlarla izlemektedir. Bu saldırı yöntemleriyle gerçekleştirilen eylemlerin, sisteme girmeksizin teknik araçlarla veri nakillerinin hukuka aykırı olarak izlenmesi suçunu oluşturacağı açıktır. Ancak ortadaki adam saldırılarında veri nakilleri sırasında verilerin manipüle edilmesi, değiştirilmesi halinde TCK m. 244'de yer alan suç oluşabilecektir. Bu hususta ayrıntılı değerlendirmenin somut olaylar nezdinde yapılması gerekir.

Bilişim sistemine girmeksizin veri nakillerini teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleme suçunun cezası, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıdır.

Terör Amacıyla Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma

TCK m.243'te düzenlenen bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunun terör amacıyla işlenmesi halinde Terörle Mücadele Kanunu m.5 uyarınca, söz konusu hapis ve adli para cezaları yarı oranında artırılmaktadır. Bu düzenleme ile siber terörizmin engellenmesi amaçlanmış, bu yolla suçun terörizm amacıyla işlenmesi hali ayrıca daha ağır bir yaptırıma tabi hale gelmiştir.

Netice itibariyle terör amacıyla bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunun basit halinin cezası 1.5 yıla kadar hapis veya adli parasıdır. TCK m.243'te sayılan diğer hallerin varlığı halinde verilecek ceza yarı oranında artırılacaktır.

Suç	Suç Maddesi	Cezası
Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma	TCK m.243/1	1 yıla kadar hapis veya adli para cezası
Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma kastıyla verileri değiştirme veya bozma	TCK m.243/3	6 aydan 2 yıla kadar hapis
Bedeli karşılığında yararlanılan bilişim sistemine girme veya sistemde kalma	TCK m.243/2	6 aya kadar hapis veya adli parası
Bilişim sistemindeki verileri bozma veya değiştirme	TCK m.244/2	6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası
Bilişim sistemine girmeksizin veri nakillerini teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleme	TCK m.243/4	1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası
Terör amacıyla bilişim sistemlerine girme veya sistemde kalma (Basit hali)	TCK m.243/1 ve TMK m.5	1,5 yıla kadar hapis veya adli para cezası

BÖLÜM IV

Bilişim Sistemine Girme Suçunda Teşebbüs, İştirak, İçtima ve Tekerrür

Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunda teşebbüs, iştirak, içtima ve tekerrür halleri ele alınmaktadır.

Teşebbüs

Türk Ceza Kanunu m.35'e göre: *"kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur"*. Fail,

elinde olmayan nedenlerle suçu tamamlayamaz ise burada suç değil, suça teşebbüs söz konusu olur. Yargılama ise suça teşebbüse göre yapılacaktır.

Bilişim sistemine girme veya kalma suçunda teşebbüs mümkün değildir. Fail, sisteme girmekle veya orada kalmakla suçu işlemiş olacaktır. Nitekim bilişim sistemine girmekle suç tamamlanmış olacağından teşebbüs mümkün değildir.

İştirak

TCK 37 uyarınca “suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur”. Maddenin devamında düzenlenen hükme göre ise bir kişiyi suçun işlenmesinde aracı olarak kullanan kişi de suçun faili gibi sorumlu olacaktır.

Bilişim sistemine girme suçuna iştirak mümkündür. Birden fazla kişi birleşerek bu suçu meydana getirebilir. Bu halde failerin her biri birlikte bu suçtan sorumlu tutulacaktır.

İçtima

Failin bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunu işlemek amacıyla farklı zaman dilimlerinde sisteme girmesi veya sistemde kalması mümkündür. Bu nedenle **bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçu zincirleme şekilde işlenebilir.**

Eğer fail, suçu işleme amacıyla yakın zaman dilimleri içerisinde sisteme giriyor veya elinde olmayan nedenlerle (ağ bağlantısı kopukluğu) girip çıkıyorsa burada TCK m.43 kapsamında suçun artırılarak verilmesi gerekir. Örneğin sisteme giriş zamanı 14:30 ise, 14:40, 14:50, 15:00 gibi farklı girişlerin tespit edilmesi halinde uygulanması gereken TCK m.43 kapsamında cezanın ağırlaştırılarak verilmesidir.

Ancak fail aynı bilişim sistemine aynı suçu işleme kararından bahsedilemeyecek kadar uzun zaman dilimlerinde girip çıkıyor ise, burada failin her giriş eyleminden yani her suçtan ayrı ayrı cezalandırılması gerekir. Örneğin, 02/05/2024 tarihinde, 06/05/2024 tarihinde, 10/07/2024 gibi değişik zaman dilimlerinde işlenen aynı suçu işleme kararından bahsedilemeyecek hallerde her eylem için ayrı ayrı ceza verilmesi gereklidir.

Ayrıca failin tek eylem ile birden fazla kişiye karşı bu suçu işlemesi halinde fikri içtima hükümleri uyarınca tek bir ceza verilecek, ve ceza TCK m.43 kapsamında artırılacaktır. Örneğin fail, bir hosting şirketinin sunucusuna sızarak birden fazla kişinin bilişim sistemine erişim sağlamışsa burda tek eylemle birden fazla mağdurun varlığı söz konusudur. Burada da TCK m.43 kapsamında fikri içtima uygulanır.

Tekerrür

Bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçunda tekerrür hükümlerinin uygulanması mümkündür.

TCK m.58 uyarınca, önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi halinde, tekerrür hükümleri uygulanır. Bunun için cezanın infaz edilmiş olması gerekmez.

TCK m. 58 uyarınca, önceden işlediği bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçuna ilişkin kesinleşmiş hükmü olan bir kimsenin yeniden aynı suçu işlemesi halinde tekerrür hükümleri uygulama alanı bulacaktır. Bu halde verilecek olan cezanın infazı mükerrerlere özgü infaz rejimine göre çektilir.

